

класифікували види дебіторської заборгованості не існує, адже, кожна зацікавлена особа вирішує дане питання по своєму, відповідно і класифікує дані даний вид заборгованості, в тому світлі, в якому бачить його особа підприємця. Виходячи з цього здійснюваний аналіз наукових джерел дозволяє зробити висновок про наявність різних класифікаційних ознак дебіторської заборгованості. Водночас необхідно зазначити, що класифікація дебіторської заборгованості здійснюється обліковцями суто в межах рахунків, передбачених Планом рахунків, або ж лише за однією певною ознакою. У більшості країн світу існують лише загальні правила щодо класифікації дебіторської заборгованості, які є рекомендаційного, а не директивного характеру. Відповідно до вищевказаних даних, вважаю правильним буде підкріплення даного факту класифікацією дебіторської заборгованості в країнах англо-американської системи обліку, де дебіторська заборгованість класифікується за такими групами:

-рахунки до отримання (вид дебіторської заборгованості, який виникає при продажі товарів за “Відкритим рахунком”, без письмового зобов’язання покупця оплатити рахунок);

-векселі до отримання;

-дебіторська заборгованість, не пов’язана із реалізацією.

Виходячи з цього слід зазначити, що в Україні такий поділ дебіторської заборгованості обов’язковий. На наш погляд, це неправильно, бо обмежує права підприємств. Доцільним було б вітчизняним підприємствам надати такі права, які мають підприємства країн з ринковою економікою. Таким чином здійснюється можливість самостійно приймати рішення про необхідність диференційованого відображення у звітності довгострокової і поточної заборгованостей.

Аналіз економічної літератури показав, що існує широкий спектр видів дебіторської заборгованості. Розглянута нами класифікація дебіторської заборгованості розкриває економічну природу різних видів дебіторської заборгованості та відповідає структурі бухгалтерського балансу, а також показує недоліки в економічній системі України зокрема та в світі в цілому, проте унеможливити виникнення та існування даних проблем та недоліків не можливо, оскільки немає сталої класифікації та заходів відповідальності у сфері виконання зобов’язаностей пов’язаних з дебіторською заборгованістю.

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість», затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 8.10.1999р. №237. - <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>

2. Шип В.Ю. Дебіторська заборгованість: сутність та класифікація / В. Ю. Шип // Науковий вісник Ужгородського університету. Економіка. – 2010. – Вип. 29, Ч. 2 : Удосконалення обліку, аналізу, аудиту і звітності в сучасних умовах глобалізаційних процесів у світовій економіці. – С. 96-99.

3. Кватирка, П. Б. Класифікація дебіторської заборгованості та її вдосконалення [Текст] / П. Б. Кватирка // Вісник Хмельницького національного університету. – 2005. - №4. – Т.2. – Ч.2. – С.87-90.

4. Коблянська, О. І. Фінансовий облік [Текст]: навч. посібник / О. І. Коблянська. – К.: Знання, 2004. – с. 507.

Г.В. Ковалик, С.І. Іванишин, О.В. Пельц
Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя

ДОКУМЕНТУВАННЯ – ЕЛЕМЕНТ МЕТОДУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Для ефективного управління діяльністю підприємства, прийняття правильних та своєчасних висновків в ході та реалізації господарської діяльності, потрібно мати достатній обсяг інформації, і в першу чергу облікової інформації. Документація є

важливим елементом методу бухгалтерського обліку, оскільки служить для первинного спостереження за господарськими операціями і є обов'язковою умовою для відображення їх в обліку.

Дану проблематику вивчали такі вчені: Басманов І.А, Бородина В.В, Лень В. С., Швець В.Г, Садовська І. Б.

Документація (документ з латів. – доведення, свідчення) – це процес обліку господарських операцій на підставі документів. Основні питання пов'язані з регулювання процесу документування господарських операцій висвітлено у положенні «Про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку» та Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

В процесі дослідження нами з'ясовано, що бухгалтерські документи виконують такі інформаційні функції:

- фіксують дані про факт господарської діяльності та забезпечують їх юридичне підтвердження;
- створюють можливість первинного контролю за здійсненням господарської діяльності за діями посадових і матеріально відповідальних осіб;
- дозволяють передавати дані про господарські факти, відбирати й групувати їх для подальшого узагальнення в системі бухгалтерського обліку;
- забезпечують зберігання даних про господарські факти.

Суть документів і їх місце в господарській діяльності підприємства повніше розкриваються за допомогою класифікації – поділу на групи за певними ознаками схожості й відмінності, кожна з яких несе змістове навантаження. Класифікація документів за виділеними групами представлена у таблиці 1.

Таблиця 1

Класифікація документів за різними ознаками

Ознаки класифікації	Класифікаційні групи документів
За місцем складання	внутрішні зовнішні
За призначенням	розпорядчі виконавчі документи бухгалтерського оформлення комбіновані
За порядком складання	первинні зведені
За способом використання	разові накопичувальні
За змістом	розрахункові грошові матеріальні

Від якості оформлення документів значною мірою залежить повнота й достовірність показників обліку та звітності. Тому до документів пред'являються такі вимоги як: своєчасність складання, правильність оформлення та достовірність показників. Важливе значення при дотриманні цих вимог має уніфікація та стандартизація документів (рис. 1).

На нашу думку, документація в обліку займає першочергове значення в управлінні підприємствами, оскільки за її допомогою відображається наявність, рух та збереження товарно-матеріальних і грошових коштів, контролюється кількість та якість праці працівників і розрахунків за працю, забезпечується внутрішнє та управління роботою підприємства.

Рис. 1. Забезпечення повноти та достовірності документації

Необхідність цілеспрямованого формування великого масиву даних бухгалтерського обліку, відповідного стратегічного рівня прийняття рішень, неминуче вимагатиме виходу за межі стандартних форм обліку та звітності. На даному етапі виникла необхідність створення такої системи обліку, яка б сприяла розробленню релевантної інформації та подання її для прийняття стратегічних рішень. [3]

Документація є важливою складовою бухгалтерської методології, оскільки формує облікову інформацію, яку належним чином буде оброблено й представлено у звітності підприємства внутрішнім та зовнішнім користувачам для потреб управління.

1. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для студентів спеціальності "Облік і аудит" вищих навчальних закладів / За редакцією проф. Ф.Ф.Бутинця. – 5-е вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП "Рута", 2003.

2. Грабова Н.М. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. / за ред. М.В. Кужельного. - 3-тє вид. - К.:Видавництво А.С.К., 2004.

3. Маруцак Л. Концептуальні основи формування інформаційних потоків стратегічного управлінського обліку [Електронний ресурс] / Леся Маруцак, Ольга Павликівська // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2015. – Вип. 2 (13). – С. 237-244. – Режим доступу до журн.: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2015/15mlasuo.pdf>.

І.П. Кравець, Д.П. Миколаус, В.П. Квасніцька

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ТА КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

Наявність на підприємстві дебіторської чи кредиторської заборгованості може по-різному вплинути на фінансовий стан підприємства, зокрема, значні розміри дебіторської заборгованості несуть для підприємства низку негативних наслідків (знижується ліквідність активів підприємства, зменшується фінансова